

4. ISMERJÜK MEG A BIBLIA VILÁGÁT!

Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 1.

TEOLÓGIAI ALAPOZÁS

(Felhasznált irodalom:

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.
Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1996, Kálvin Kiadó
Bright, John: Izrael története. Budapest, 1968, Egyetemi nyomda.
Jubileumi kommentár/A. Szentírás magyarázata. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.)

A Biblia a könyvek könyve, vagyis hitünk szerint a legfontosabb könyv. Maga a Biblia szó könyveket jelent, mivel 66 különböző könyvből áll. Szent irat, mert Istentől való. Írói Istentől ihletett emberek voltak, akik a különböző korokon és saját egyéniségükön átszűrve jegyezték le a szent szövegeket. A két fő rész az Ó- és Újszövetség. Az előbbi héber és arám, az utóbbi görög nyelven íródott.

VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK

A kisiskolás gyermek ún. „történetéhsége” révén érdeklődve olvassa és hallgatja az izgalmas történeteket. Azonban sokak számára a Biblia történetei éppen úgy meseként jelennek meg, mint a népmesék vagy bármely általuk ismert mese. Ez a lecke lehetőséget ad arra, hogy a gyermek felismerje azt, hogy a Bibliában nem mesék (elképzelt, de nem valós történetek vannak), hanem annál sokkal több. Valódi emberek valódi történeteinek keresztül ismerhetjük meg Istent.

A cél azonban nem az, hogy leromboljuk a gyermek érdeklődését – sokkal inkább felhasználhatjuk azt a vágyát, hogy fokozatosan érdeklődik a realitás, a valóság iránt. Másodikos korban ez minimális módon jelenik meg. Egyrészt tudja azt, hogy pl. a plüssmaci nem beszél, de szívesen belemegy a játékba, és hallgatja a „beszélő és történetet mondó” macit. A bibliai történetekkel kapcsolatban éppen ezért lényeges a gyermekek számára a fontosabb kortörténeti hátterek bemutatása. Ezzel értik és érzik meg, hogy itt nem egy meséskönyv fantáziavilágáról van szó, hanem annál sokkal többről.

Bár az óra során szó van az Ószövetség és Újszövetség fogalmáról mint a Biblia két fő részéről, nagyon fontos azzal tisztában lenni, hogy a másodikosok időérzékelése még nem fejlődött ki. Elég szubjektív módon élik meg az idő múlását. Ez abban is megnyilvánul, hogy nemcsak az elsősök, de sokszor még a másodikosok is tegnapi eseménynek mondanak akár egy több héttel korábbi történetet is. Viszont a régmúlt fogalma részben ismerős nekik.

Ezért az Ószövetséget le lehet úgy fordítani, mint Krisztus születése előtti időszak, az Újszövetséget pedig a Krisztus születése és születése utáni időszak. Ezt akár egy egyszerűsített idővonalon ábrázolva még inkább szemléletessé lehet tenni. Nem szükséges azonban az idővonalat nagyon bővíteni, hiszen a túlzott részletezésben csak elvesznének a gyerekek.

Ha lehetőség van rá, mindenképpen vigyünk be gyermekbibliákat és „felnőtt” Bibliát is, amelynek a tartalomjegyzéke alapján látható, hogy mi tartozik az Ószövetséghez, és mely történetek (az ismertek) az újhoz.

Tantervben található rövid leírás a koncentrikus körök alapján:

Beszélgetés a Szentírás világáról. Bemutatjuk a Biblia ősi formáját, kis tekercsek készíthetünk, amelyekre héberül rákerül Jahve neve, görögül pedig Jézus Krisztus neve. Lehetőség van arra, hogy az ósatyák korát röviden ismertessük.

A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:

Minimum	Optimum
<ul style="list-style-type: none"> • Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban. • A tankönyvi képek alapján tudja megfogalmazni, hogyan készült a biblitekercs. • Tudja röviden megfogalmazni, mi a Biblia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Önként vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban. • A tankönyvi képek alapján tudja megfogalmazni azok üzenetét. • Saját korosztályának és egyéni sajátosságainak megfelelő szinten tudja megfogalmazni, mit jelent a Biblia, mit tartalmaz.

ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT

Fő hangsúly: A Biblia valódi emberek történeteit tartalmazza, aminek valóságos történeti háttere van.

Értelmi cél: A Biblia ősi formájának és két fő részének megismertetése.

Érzelmi cél: Pozitív attitűd és érdeklődés kialakítása a Szentírással (Bibliával, gyermekbibliával) kapcsolatban.

Pragmatikus cél: Annak a lehetőségnek a biztosítása, hogy a gyermek kézbe vehesse és nézegethesse a Bibliát.

Óra fő része	Javaslatok	Módszertani javaslatok, Taneszköz
Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása	<p>HF. ellenőrzése</p> <p>Játék: Mit üzensz? A játék menete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A csoport ül. • A hittanoktató a hozzá legközelebb ülő gyerekeknek sug egy mondatot. Ezt a mondatot egy papírlapra írja és a gyerek kezébe adja. A papírt olvasás nélkül tovább kell adni, miközben a hallott mondatot tovább kell sugni a hozzá legközelebb ülőnek, és így tovább. • Az utolsó gyerekeknek hangosan ki kell mondania a hallott mondatot, majd felolvasni a cédulán szereplő mondatot is. Kiderül, hogy a két mondat egyezik-e, vagy a mondatok tartalma eltorzult, esetleg értelmét veszítette. • Többször is megismételhetjük. • A játék megbeszélése. 	<p>Közös játék, beszélgetés</p> <p>Megbeszélés szempontja:</p> <p>A játék végén megbeszéljük, hogy tudtak-e egymásra figyelni. Melyik a biztosabb közlési mód. Ők melyiket választanák, ha fontos dolgot akarnának közölni a másikkal.</p>
Feldolgozási javaslat	Tankönyvi szöveg-feldolgozási javaslat: Ma az egyik legkülönlegesebb könyvről fogunk tanulni.	Tankönyv

	<p>Visszaulrás az előző órai kézműveskedésre.</p> <p>„Tudod-e?</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Bibliát régen bőrre vagy különleges papiruszra írták tintával. A lapokat feltekerték. Ezért tekercsnek nevezzük. • Az első papírok papirusznádból készültek. Szárát vékony csíkokra vágták. Ezután rácsosan egymásra tették, majd egymásra ütögették és megszáritották.” <p>Beszélgetés a tankönyv képeinek segítségével:</p> <p>Ld. képolvasási Segédlet.</p>	<p>beszélgetés, csoportmunka</p> <p>A kép értelmezése, magyarázata (TKEI és TKGY 20. o.)</p> <p>egyéni néma olvasás, vagy közös hangos olvasás</p> <p>Megfigyelési szempont: ismeretlen szavak, fogalmak értelmezése, esetleges magyarázata</p> <p>Kérdések: Mire írták réges-régen a Bibliát? Miért?</p> <p>TKEI és TKGY 21. o.</p> <p>egyéni néma olvasás, vagy közös hangos olvasás</p>
Házi feladat		

TOVÁBBI ÖTLETEK

1. Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

TKEI és TKGY 20-21. oldal

A képen látható:

20. oldal: folyamatábrát látunk, a korabeli Bibliakészítés (papirusz) folyamatát mutatják be az infógrafikák.

Instrukció a képolvasáshoz:

- Első osztályban már tanultál a Bibliáról, neked is van. Ha megnézed, megtapogatom, belelapozol, kinyitod, becsukod, meg is szagolhatod, mit tapasztaltál?
- Figyeld meg a 20. oldal képeit, réges-régen így készítették a Biblia lapjait! Mi történik az első képecskén?
- A másodikon?
- A harmadik képen mit láatsz?
- A negyedik képen mi történik?
- Az utolsó képen a kész Biblia lapját láthatod! Mivel írtak rá? Miért?
- Miért tekerték fel a lapokat?
- Hasonlítsd össze a tekercest a te Bibliáddal! Mit veszel észre?
- Képzeld el, ha ma is tekercsre írnák a Bibliádat! Milyen lenne?

A képen látható:

21. oldal: Csukott Biblia. Plakátszerű infógrafika: Bibliát olvasó gyermek, osztályteremben hittanoktatás, az asztalon Biblia, közös imádkozás. Bibliaolvasás, lelkész a szószéken, Bibliával a kezében.

- Figyeld meg a csukott Bibliát! Hogy nevezzük még? Miért?
- Hogyan ismerheted meg Isten akaratát?
- Figyeld meg a kisfiút! Mit csinál? Miért?
- Milyen óra van az osztályteremben? Milyen könyvek vannak a padokon?
- Miről beszélhet a tanító bácsi?
- Az édesapa mit csinál? Mi van előtte?
- Az édesanya mit tesz? Miért?
- A lelkész bácsi hol áll? Mit tart a kezében? Miért?
- Vedd elő a képes Bibliát! Nyisd ki! Mit láatsz?
- Melyik a kedvenc képed? Miért?

2. Játék: Könyvkereső

A korosztálynak megfelelő különböző méretű, tartalmú könyveket helyezünk el egy nagy asztalra, vagy a szőnyegen a földre. A könyvek köré leülünk, és megkérjük a gyerekeket, hogy figyeljék meg, majd válasszanak egyet a kedvük szerint. Legyen közte színes, képes és „normál” Biblia is. Mondják el a gyerekek, hogy miért azt a könyvet választották! Mi is beállhatunk a játékba, és a Bibliánkról mesélhetünk a gyerekeknek. Miért választottuk, kitől kaptuk, mikor, hogyan olvassuk, miért olvassuk...

3. Imádságra nevelés: hálaadás

a) Előkészület: Terítsünk le egy terítőt egy asztalra, vagy a földre. b) Tárgyak gyűjtése Feladatutasítás: Keressetek egy tárgyat a táskátokban, a zsebekben vagy a dolgaitok között. c) Imádság szövegének előkészítése Feladatutasítás: Gyertek ide a terítő köré. Ha erre a tárgyra gondolsz, amit kiválasztottál, akkor mi az, amit megköszönhetsz Istennek most? Mondjátok el sorban! d) Imádkozás Feladatutasítás: Most mondjátok el Istennek hálaimádságban azt, amit az előbb elmondtatok nekem. Sorban egymás után. Így kezdjétek az imádságot: Köszönöm Istenem,...	műfaj	hálaima
	megfogalmazás	hittanosok
	imádkozás	hittanosok
	csoporthelyezés	nincs
	kapcsolódás	A hálaimádság emlékeztet arra, hogy mennyi mindent kaptunk Istentől.
	hely	óra eleje
	fejlesztési terület	hála érzése
	hittanosok	<ul style="list-style-type: none">• megfogalmazzák a saját imádságukat• elmondják az imádságukat
hittanoktató	szükség esetén segít a megfogalmazásban	
eszközök	saját, kéznél lévő tárgyak	

4. Szemléltetés öltöztetéssel

Az egyik asztal tetejére tegyünk fel egy háttámlás széket. Ennek a széknak a „felöltöztetésével” mutatjuk be, hogy hogyan is keletkezett a Szentírás. A Biblia az a legfontosabb, leghitelesebb eszköz, amely révén Isten üzenete eléri az embert.

A Biblia útját így lehetne egyszerűen megfogalmazni:

	Mondanivaló	Tevékenység
1.	Képzeljétek el, hogy ez itt egy üzenet, amit Isten el akar mondani. Mondjuk, azt akarja elmondani Isten, hogy nagyon szereti az embereket, akiket megteremtett.	Tegyük a széket az asztalra, hogy mindenki jól láthassa. Rögzítsünk egy jó nagy piros szívet a szék támlájára
2.	Isten ezért sok esőt adott, hogy legyen sok élelme a teremtményeinek, legyen ennivalója.	Ráteszünk a székre egy kardigánt vagy kabátot.
3.	Akikkel ez megtörtént, megértették, hogy: Isten létezik! Isten vigyáz ránk! Vajon mit is akar mondani? Azt, hogy szeret minket! De jó ezt tudni!	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
4.	Nagyon jó erre gondolni! Mondjuk is ezt el másoknak is! Így aztán el is mondták másoknak, hogy Isten szeret.	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
5.	Valaki arra gondolt, hogy ez olyan fontos dolog, hogy írjunk belőle egy éneket! Megszületett egy ének arról, hogy Isten szereti az embert.	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
6.	Aztán eltelt sok idő. A nagymamák és nagypapák megtanították ezt az éneket a gyerekeiknek, az unokáiknak.	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
7.	Aztán feltalálták az írást. Valaki leírta ezt a dalt. Most már mindenki elénekelhette, aki elolvasta. Az unokák unokáinak az unokája is. Vagy a szomszédok szomszédjának a szomszédja.	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
9.	Aztán sok év múlva és messze-messze mások is meg akarták érteni ezt az éneket. Csak az volt a baj, hogy már nem értették meg ezt a csodálatos éneket. Mert egy másik nyelven beszéltek. De volt valaki, aki tudta ezt a régi nyelvet, lefordította. És most ez az ének sok más üzenettel együtt belekerült egy nagy gyűjteménybe, egy nagy könyvbe.	Ráteszünk a székre egy további kardigánt vagy kabátot.
Szemléltetés lezárása: Voltak olyan emberek, akik rögtön leírták, amit meghallottak Istentől. Voltak, akik szó szerinti üzenetet		Kabátok vagy kardigánok levétele a székről. A végén felemeljük a szívet.

<p>hallottak Istentől. És voltak, akik Jézus életéről írtak, az Ő szavait jegyezték le.</p> <p>Ezek az üzenetek mind Istenről szólnak. És nagyon sok szép és fontos üzenet van ebben a könyvben. Ahhoz, hogy megtaláljuk ezt az üzenetet, meg kell ismerni.</p> <p>Ezt tesszük itt a hittanórákon.</p> <p>Keressük Isten üzenetét.</p>	
<p>A szemléltetést lezárhatjuk azzal, hogy mindenki kap egy szív nyomdát, matricát, vagy szív alakú lapot.</p>	<p>Miközben kiosztjuk a szívecskéket mindenkinek elmondjuk, hogy: Isten szeret téged.</p>

5. A témához felhasználható énekek

Református Énekeskönyv: 485. dics. Jézus Krisztus

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 29. Főember az úton 1. verse